

STM:n ja THL:n

TILANNEKATSAUS
KORONAVIRUS-
TILANTEESTA

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

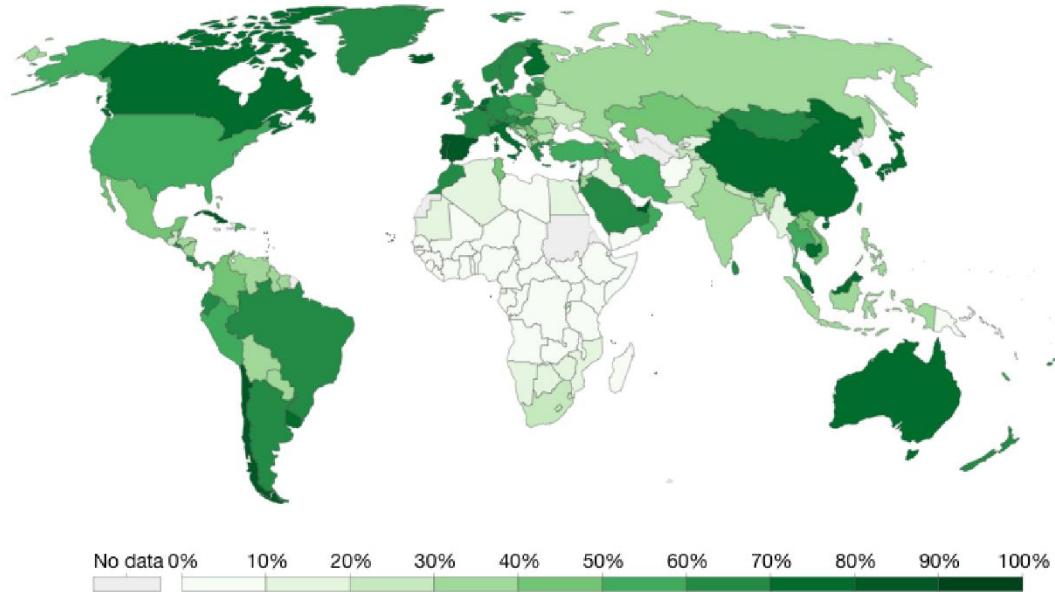
2.12.2021

Globaali tilanne

Share of the population fully vaccinated against COVID-19

Total number of people who received all doses prescribed by the vaccination protocol, divided by the total population of the country.

Our World
in Data

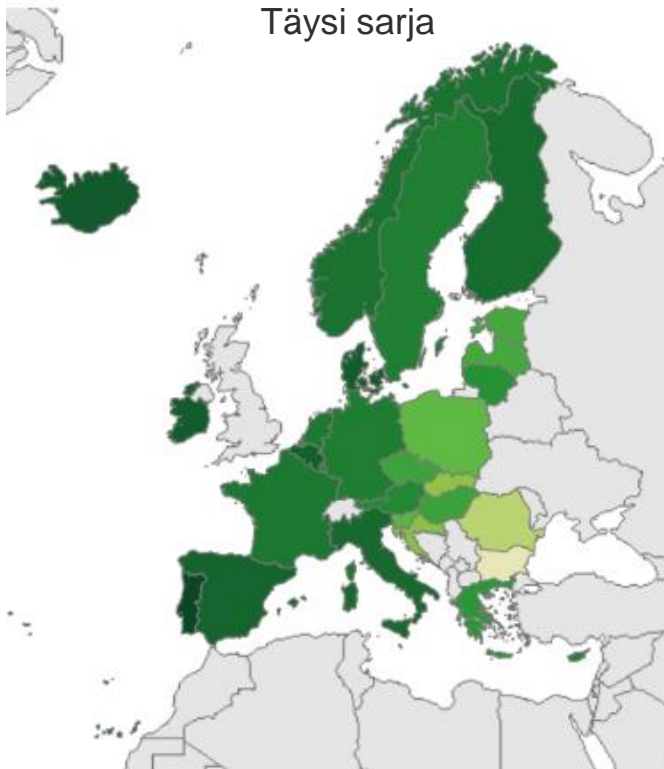
Source: Official data collated by Our World in Data – Last updated 29 November 2021, 10:30 (London time)

Note: Alternative definitions of a full vaccination, e.g. having been infected with SARS-CoV-2 and having 1 dose of a 2-dose protocol, are ignored to maximize comparability between countries.

OurWorldInData.org/coronavirus • CC BY

Rokotuskattavuus EU/EEA (koko väestö)

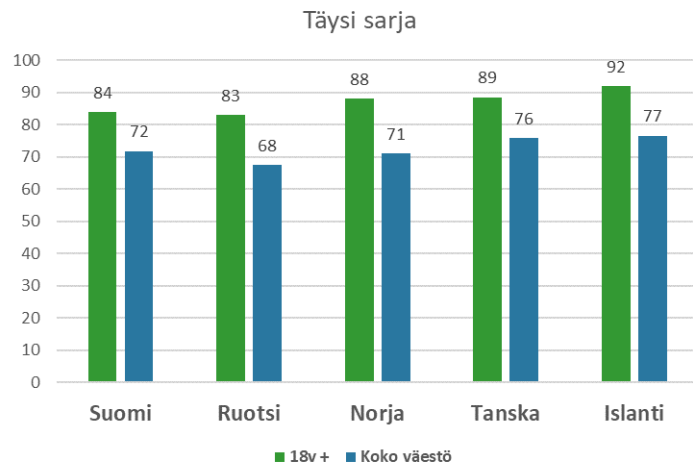
täysi sarja 66,0 % (Suomi 72,4 %)

18+ rokotuskattavuus

Cumulative uptake of at least one dose among adults (18+) in EU/EEA	Cumulative uptake of full vaccination among adults (18+) in EU/EEA
81.8%	77.1%

Suomi	Suomi
88,8 %	83,8 %

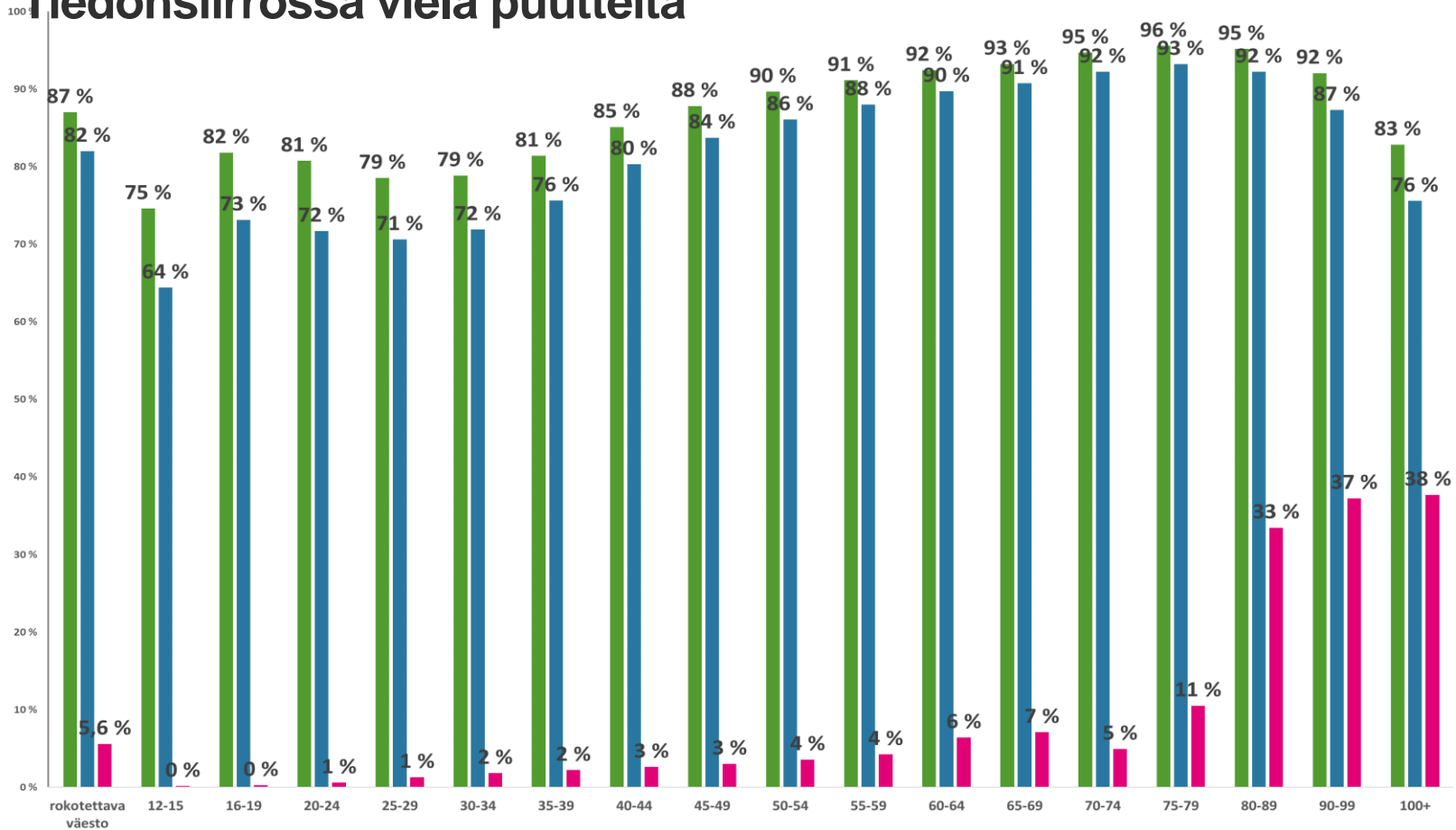

Koronarokotteen saaneet

- Suomessa annettu yhteensä noin 8,58 miljoonaa rokoteannosta
  - Ensimmäisiä annoksia n. 4,29 miljoonaa
  - Toisia annoksia yli 4 miljoonaa
  - **Kolmansia annoksia n. 274 000**
- Rokottamattomia 12 vuotta täyttäneitä on n. 645 000
  - Yhden annoksen saaneita n. 250 000

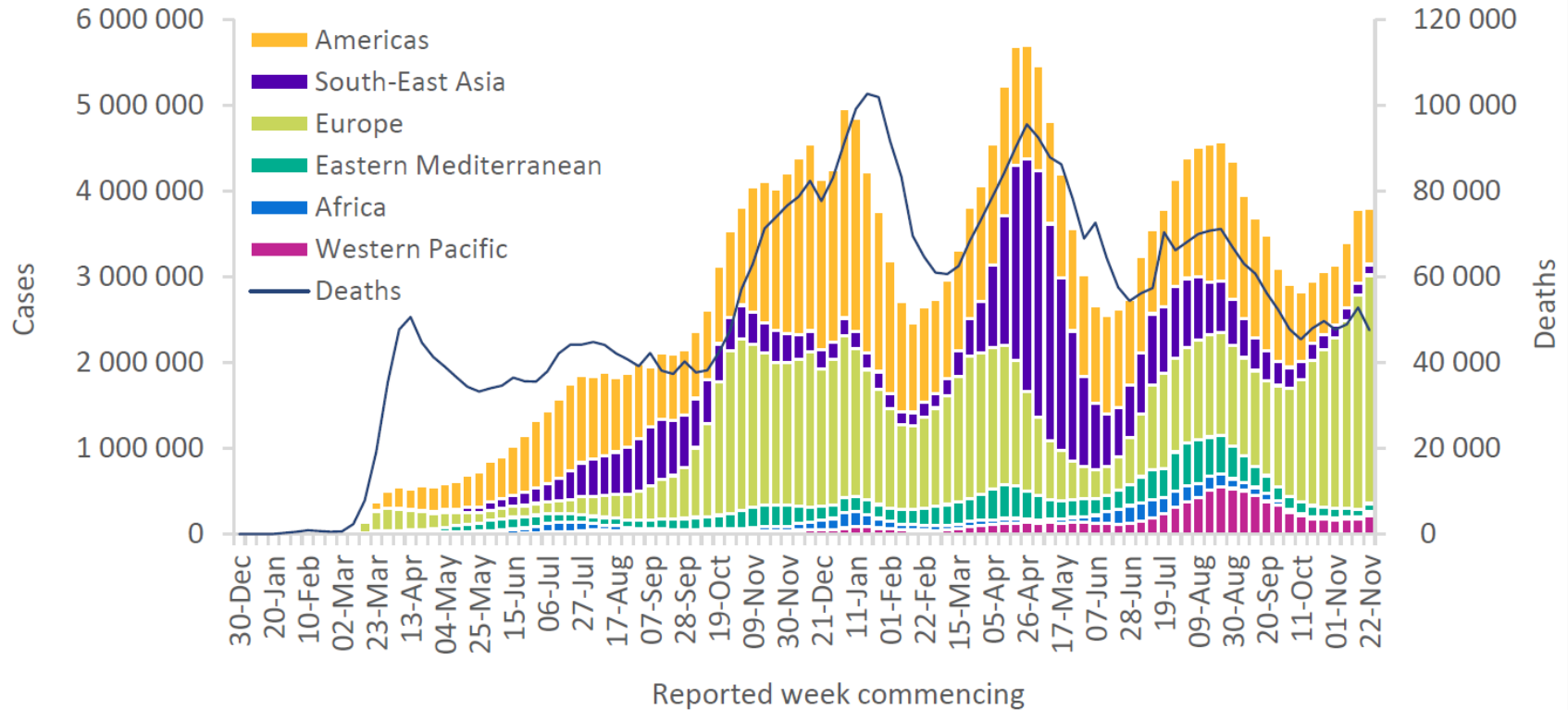
2. annoksen kattavuus 82 %

Tiedonsiirrossa vielä puutteita

COVID-19-tapausten ja -kuolemien määrä

Figure 1. COVID-19 cases reported weekly by WHO Region, and global deaths, as of 28 November 2021**

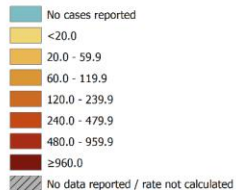
Lähde: <https://www.who.int/publications/m/item/weekly-epidemiological-update-on-covid-19---30-november-2021>

Euroopan tilanne

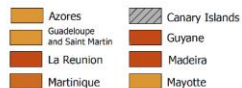
Viikot 43-44

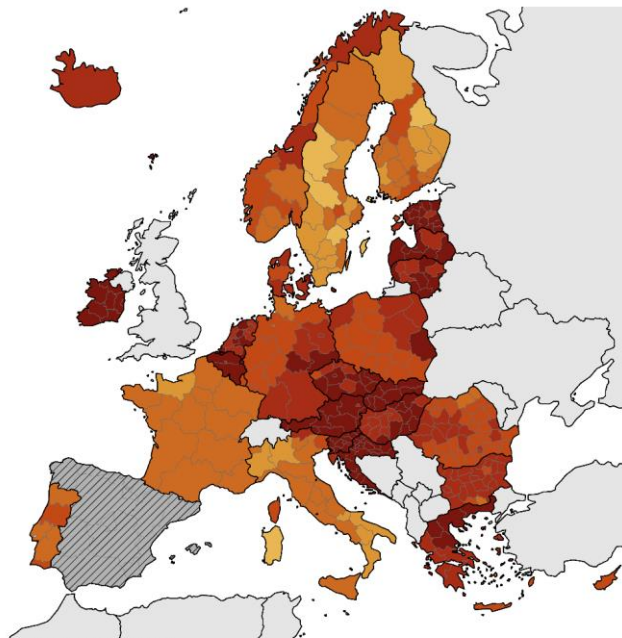
14-day COVID-19 case notification rate per 100 000 population 2021-w44 to 2021-w45

Regions not visible in the main map extent

Countries not visible in the main map extent

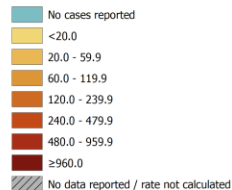

Administrative boundaries: © EuroGeographics © UN-FAO © Turstat, ©Karberket ©Instituto Nacional de Estadística - Statistics Portugal. The boundaries and names shown on this map do not imply official endorsement or acceptance by the European Union. ECDC. Map produced on: 16 Nov 2021

Viikot 45-46

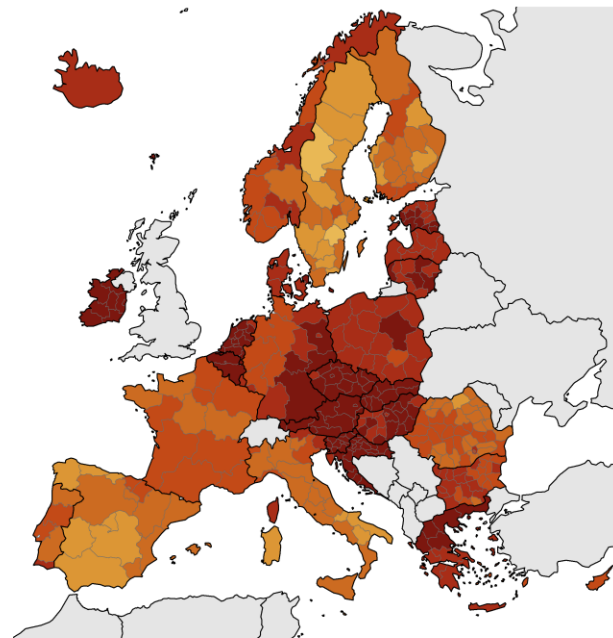
14-day COVID-19 case notification rate per 100 000 population 2021-w45 to 2021-w46

Regions not visible in the main map extent

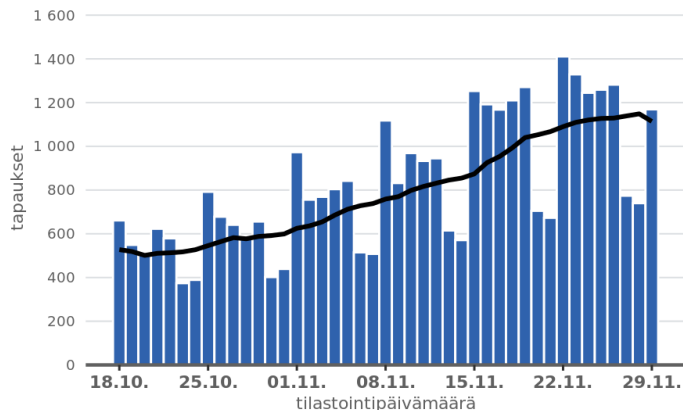
Countries not visible in the main map extent

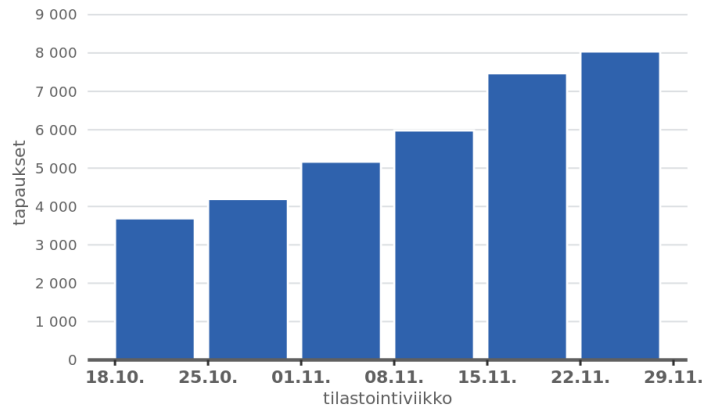
Administrative boundaries: © EuroGeographics © UN-FAO © Turstat, ©Karberket ©Instituto Nacional de Estadística - Statistics Portugal. The boundaries and names shown on this map do not imply official endorsement or acceptance by the European Union. ECDC. Map produced on: 23 Nov 2021

Covid-19-tapausmäärät Suomessa

Todetut COVID-19 -tapaukset päivittäin

Todetut COVID-19 -tapaukset kalenteriviikoittain

Viikko 46 (15.-21.11.)

- Noin 7500 tapausta
- Positiivisten osuus 6,4 %
- Ilmaantuvuus 201/100 000/14 vrk
- Testimäärä 117 000

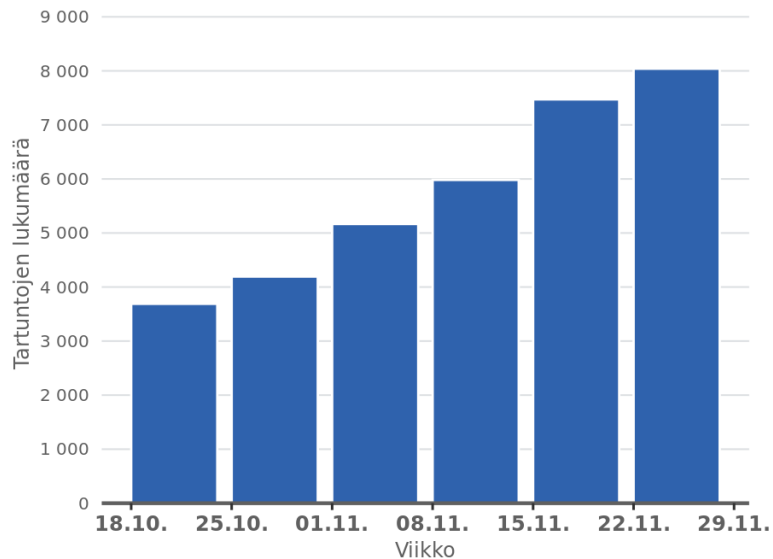
Viikko 47 (22.-28.11.)

- Yli **8000** covid-19-tapausta
- Positiivisten osuus **6,3 %**
- Ilmaantuvuus **279/100 000/14 vrk**
- Testimäärä **128 000**

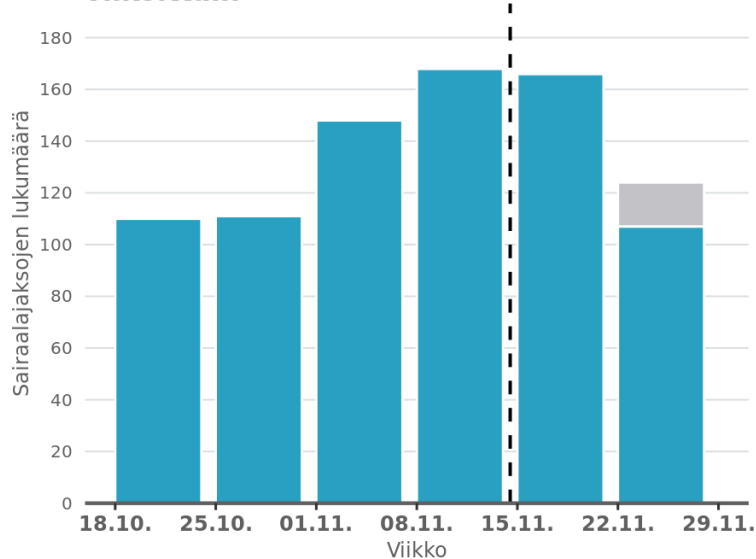

Alkaneet hoitajaksot

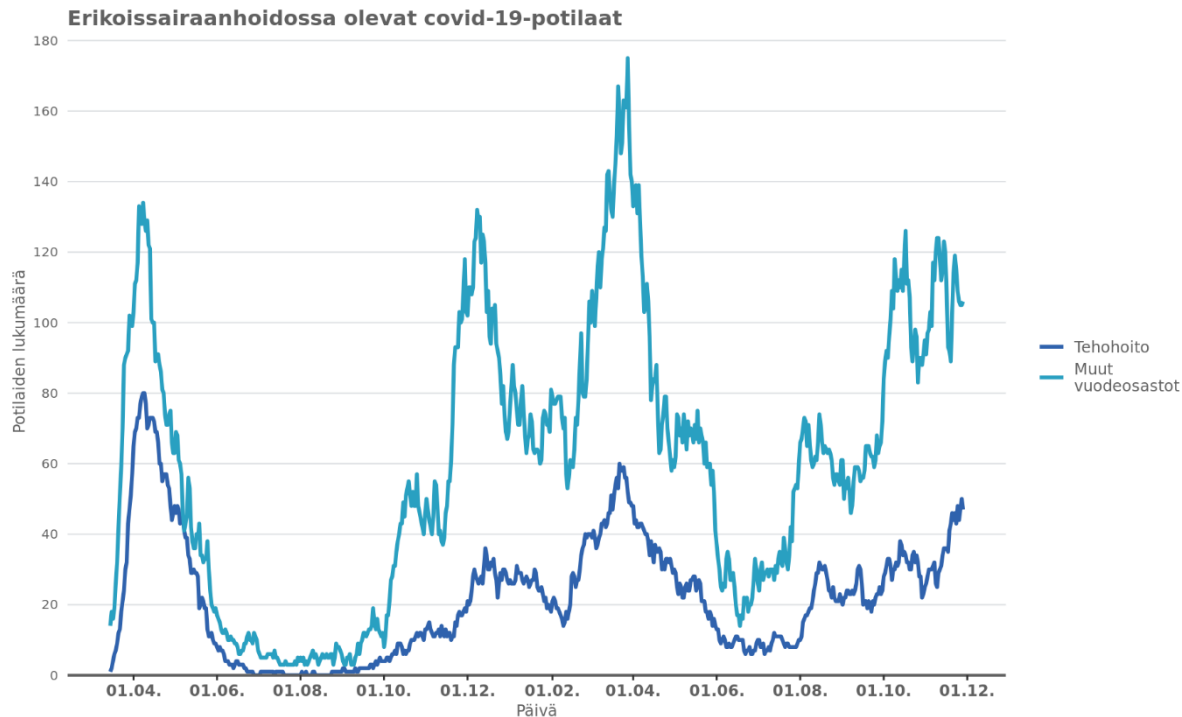
Todetut covid-19 tartunnat viikoittain

Alkaneet covid-19-erikoissairaanhoidajaksot viikoittain

Erikoissairaanhoidon potilaat

28.11.2021 (vko 47)

- ESH-vuodeos.: 106
- Tehohoito: 47
- Yhteensä: 153

21.11.2021 (vko 46)

- ESH-vuodeos.: 114
- Tehohoito: 44
- Yhteensä: 158

14.11.2021 (vko 45)

- ESH-vuodeos.: 123
- Tehohoito: 36
- Yhteensä: 159

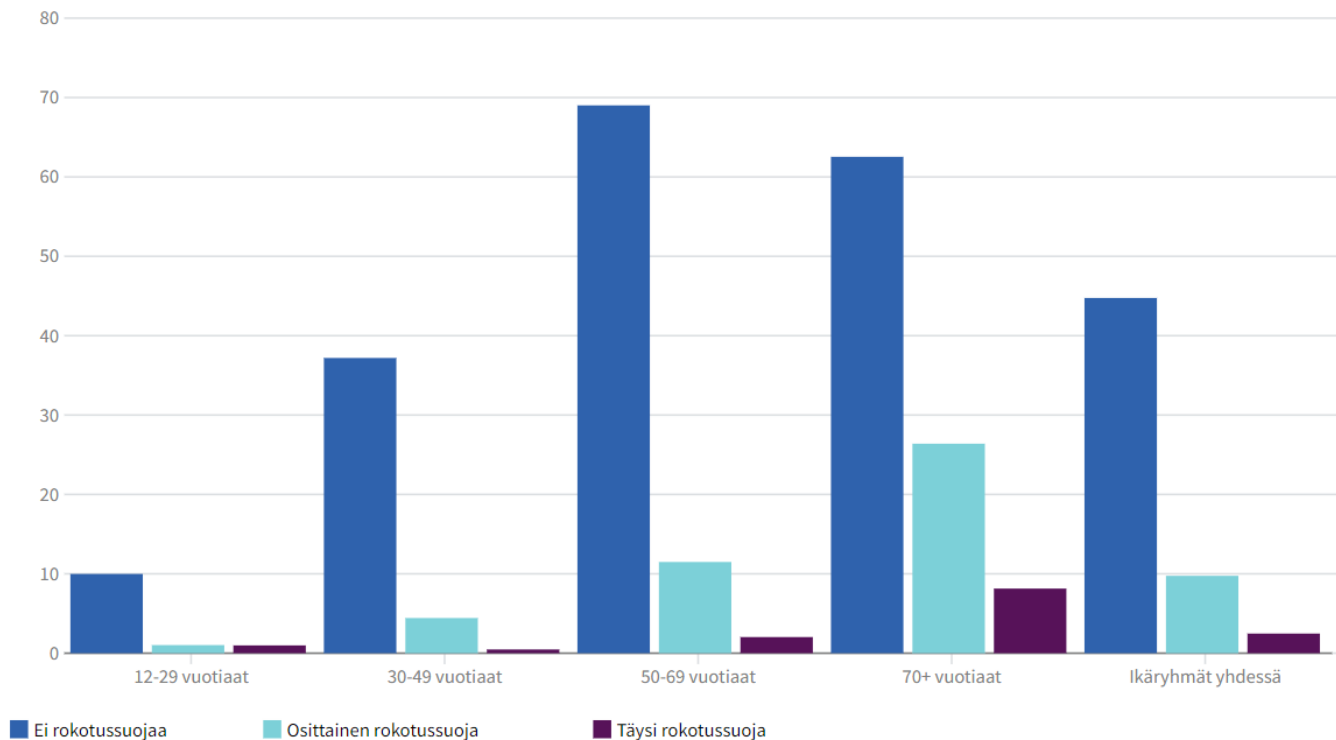
1.12.2021

- 1 348 menehtynyttä

Tietolähteet: Hilmo ja Tehohoidon laaturekisteri. Tiedot voivat täydentyä takautuvasti.

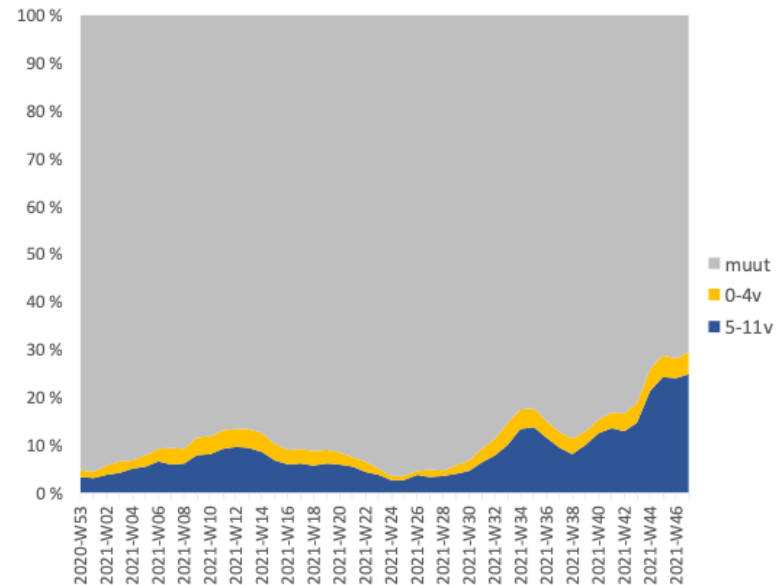
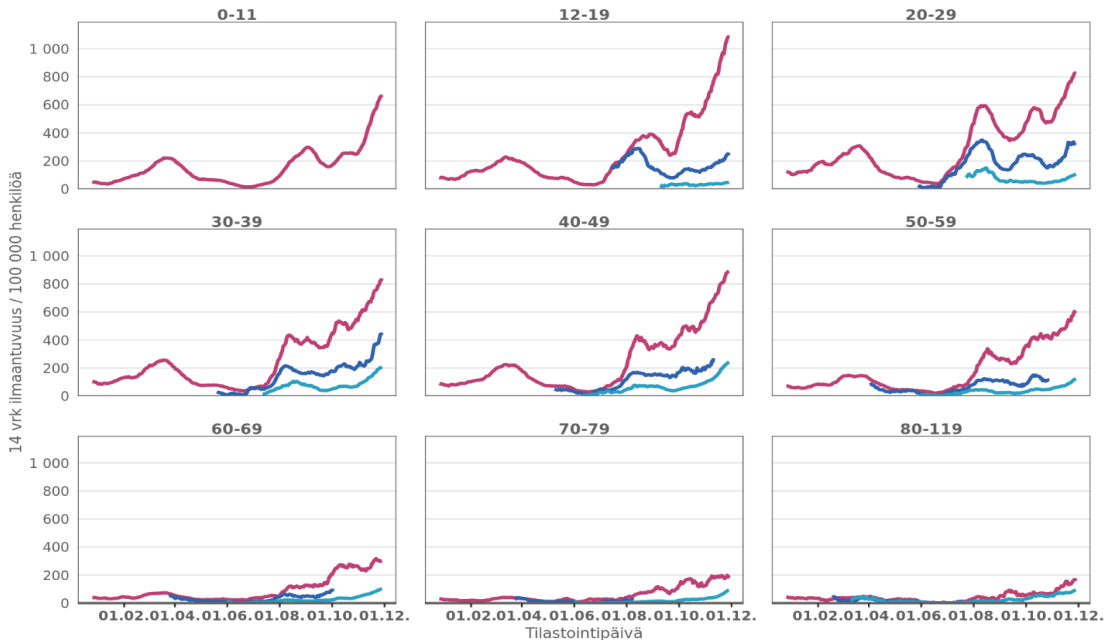
Sairaalahoitoa vaatineiden tartuntojen ilmaantuvuus alttiissa väestössä (kuukaudessa / 100 000 henkilöä) iän ja rokotussuojan mukaan, 01.09.2021 – 31.10.2021

Vie taulukko ▼

Ilmaantuvuudet ikäryhmittäin

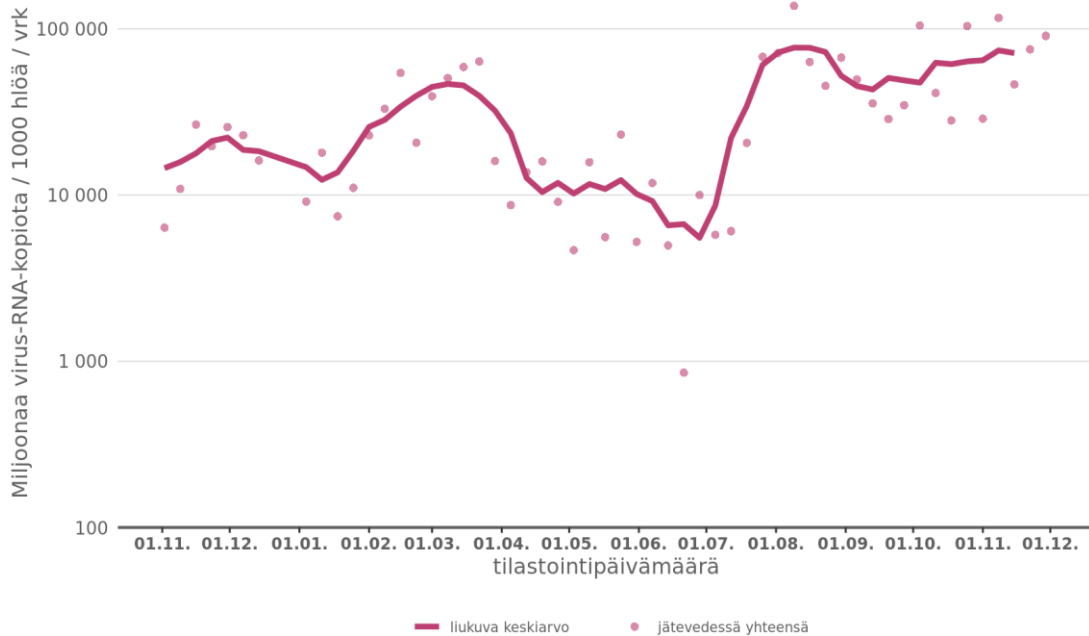
Covid-19-tartuntojen ilmaantuvuus 14 päivän liukuvalla ajanjaksolla ikäryhmittäin ja rokotusstatuksen mukaan

Rokotusstatus — rokokattamaton — 1. annoksen saaneet — 2. annoksen saaneet

Koronaviruksen jätevesiseuranta

Koronaviruksen RNA-määrä jätevedessä viikoittain
(14 puhdistamon näytteissä yhteensä)

Koronaviruksen RNA:n kokonaismäärä Suomen jätevesissä on edelleen korkealla tasolla.

↑ Koronaviruksen RNA:n määrän havaittiin **nousseen** edelliseen viikkoon verrattuna Espoossa, Helsingissä, Hämeenlinnassa, Jyväskylässä, Oulussa, Kuopiossa, Tampereella ja Vaasassa.

↓ Edellisviikkoa **vähemmän** koronaviruksen RNA:ta havaittiin Lappeenrannassa ja Turussa.

Joensuussa, Kouvolassa ja Porissa koronavirusta havaittiin niin pieni määrä, että se jäi **alle määritysrajan**.

COVID-19-epidemian hybridistrategian seuranta – tilannearvioraportti 1.12.2021

Tiivistelmä

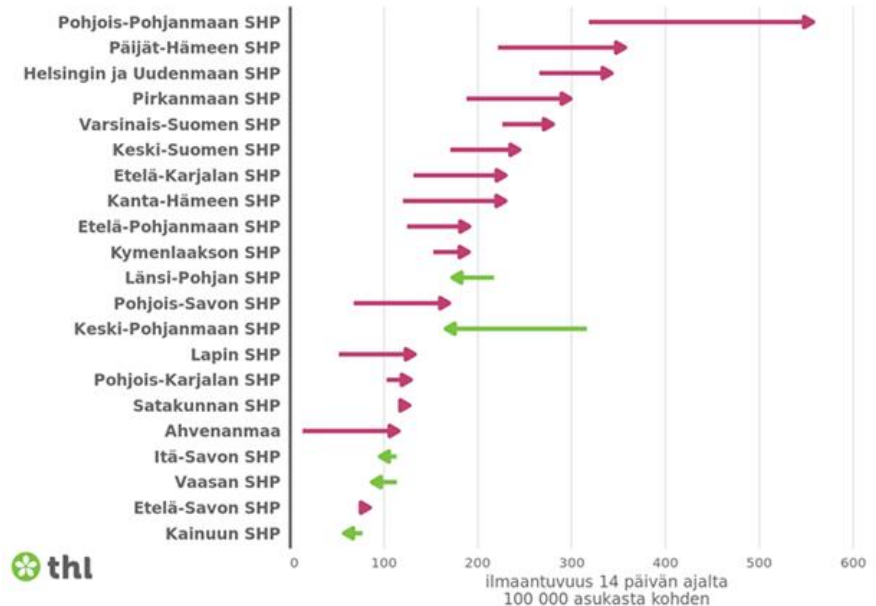
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
Institutet för hälsa och välfärd
Finnish Institute for Health and Welfare
PL / PB / P.O. Box 30 • FI-00271 Helsinki, Finland
Puh/tel +358 29 524 6000
www.thl.fi

Vk 47 (22-28.11.) yleiskuva: koronavirustapausten määrä jatkaa kasvuaan, tehohoito on kuormittunut

- Testaus on noin 1.5 -kertaistunut marraskuun aikana
- Testiposiitivisuus entistä tasoa, noin 6%
  - 8 alueella < 4%
  - 3 alueella > 10%
- 14 vrk ilmaantuvuuden vaihtelu suurta sekä alueiden välillä että niiden sisällä
  - Rokotetut 58 - 557
  - Rokottamattomat 97 - 1382
- Arvioitu tehollinen tartuttavuusluku 1,0-1,15 (90 % todennäköisyysväli), samaa tasoa.

Todettujen COVID-19 tapausten ilmaantuvuuden muutos neljän viikon seurantajaksolla

ajanjakso 15.11.-28.11. verrattuna jaksoon 01.11.-14.11.

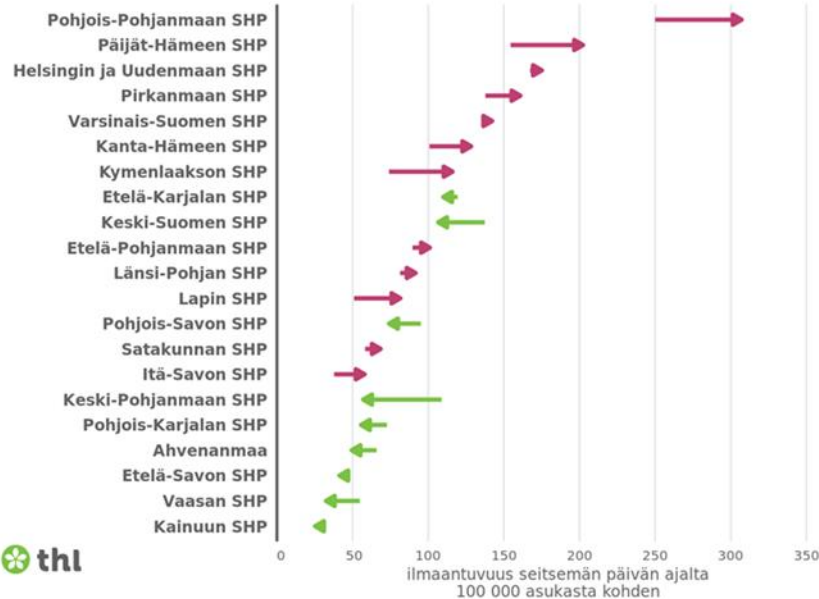

Ilmaantuvuuden kasvu jatkuu lähes koko Suomessa, 15/21 aluetta arvioi olevansa leviämisalue

Todettujen COVID-19 tapausten ilmaantuvuuden muutos kahden viikon seurantajaksoilla

ajanjakso 22.11.-28.11. verrattuna jaksoon 15.11.-21.11.

Leviämisalueiden tunnusmerkit 1.12.2021 alueen oman arvion perusteella täyttyvät 15 alueella:

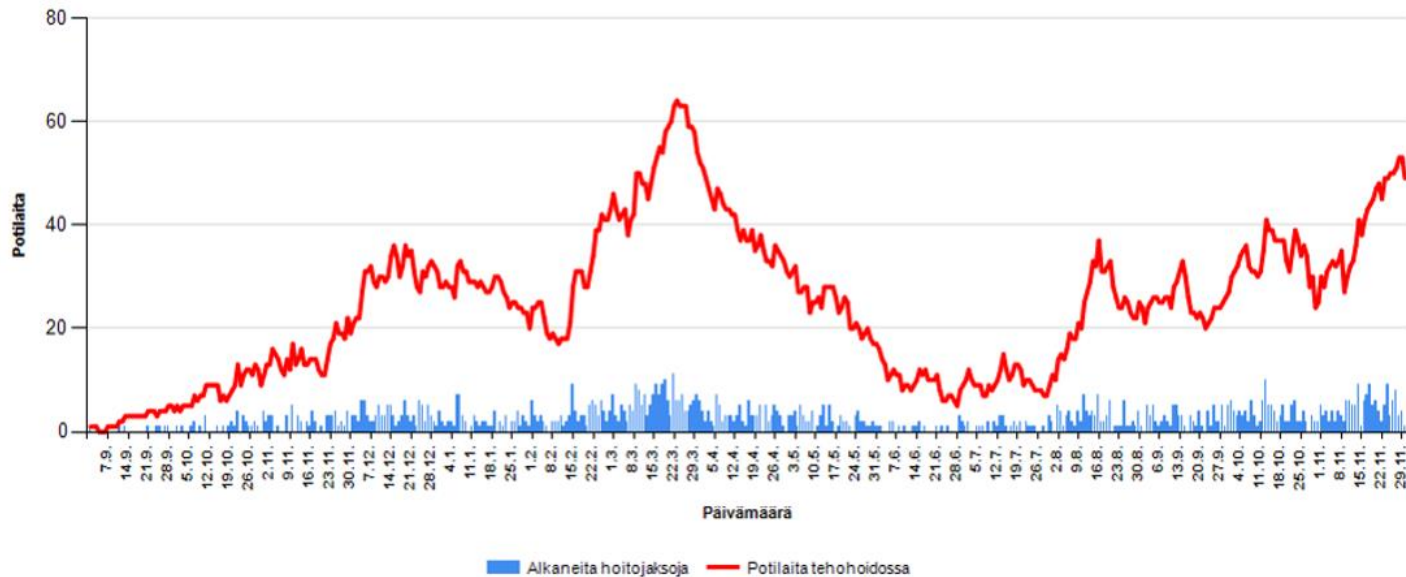
Ahvenanmaan maakunta (uusi) sekä Etelä-Karjalan, Etelä-Pohjanmaan, Helsingin ja Uudenmaan, Kanta-Hämeen, Keski-Pohjanmaan, Keski-Suomen (uusi), Kymenlaakson, Länsi-Pohjan, Pirkanmaan, Pohjois-Pohjanmaan, Päijät-Hämeen, Satakunnan, Vaasan ja Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirit.

Leviämisalueiden tunnusmerkit eivät täyty muilla kuudella alueella:

Etelä-Savon, Itä-Savon, Kainuun, Lapin*, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiirit.

* pois lukien leviämisalue Rovaniemen kaupunki (uusi).

COVID-19-potilaiden alkaneiden tehohoitojaksojen määrä ja tehohoidossa olevien määrä päivittäin syyskuusta 2020 alkaen.

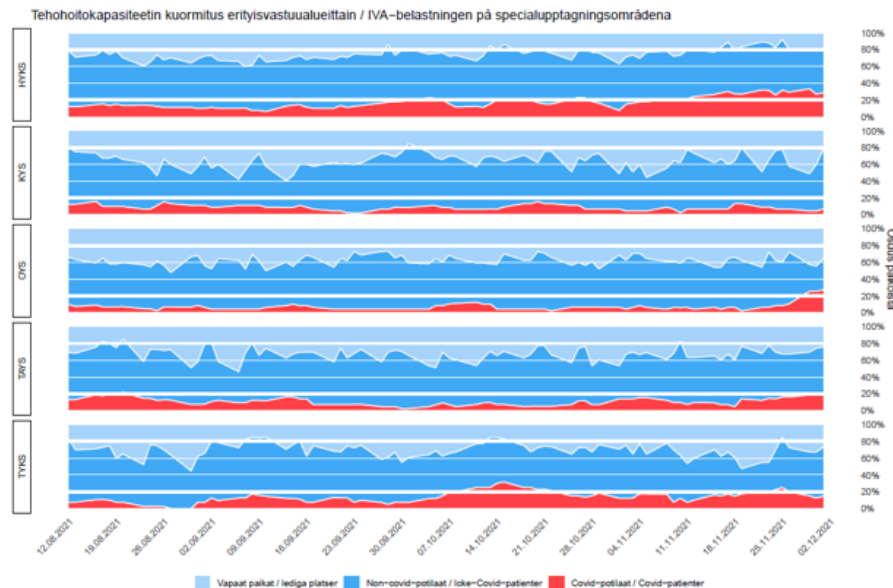
Viikolla 47 tehohoitoon tuli 31 uutta covid-19-potilasta. Marraskuun loppupuoliskolla tehohoitoon tulleiden viikoittainen määrä on vaihdellut välillä 31–35.

Lähde: tehohoidon koordinoiva toimisto, KYS

Sairaalahoidon kuormitus 18.10. ja 1.12.2021 ja tehohoidon kuormituskehitys erva-alueittain

Erityisvastuualue	Erikoissairanhoidossa vuodeosastolla	Perusterveydenhuollossa vuodeosastolla	Teho-osastolla	Sairaalahoidossa kokonaismäärä
HYKS erityisvastuualue	62 => 56	12 => 38	15 => 21	89 => 115
KYS erityisvastuualue	12 => 9	5 => 8	5 => 3	22 => 20
OYS erityisvastuualue	13 => 21	3 => 25	2 => 12	18 => 58
TAYS erityisvastuualue	27 => 20	15 => 6	2 => 8	44 => 34
TYKS erityisvastuualue + Åland	19 => 16	17 => 22	9 => 5	45 => 43
Yhteensä koko maa	133 => 122	52 => 99	35 => 49	218 => 270

Tilanne marras-joulukuun vaihteessa on vakava

- Tehohoidon kuormitus on selvästi aikaisempia viikkoja suurempi => lisääntyvästi sairaalakohtaisia toiminnan muutoksia ja potilassiirtoja.
- Korkea rokotuskattavuus on epidemian hillinnän välttämätön edellytys, mutta ei nyt riitä kääntämään tartuntoja ja niiden vakavia seurauksia laskuun.
- Rokottamaton sairastuu ennemmin tai myöhemmin, emmekä tunne tarkoin syitä, miksi se koituu joillekin kohtalokkaaksi. Ota rokote, suojaa itsesi!
- Tartuntariskiä on pienennettävä, jotta yhteiskunta voidaan pitää mahdollisimman auki.

Kriisitietoisuus ja varautuminen

- toimenpiteet ja viestinnän kärjet

- Nopeasti huononeva tautitilanne sekä samanaikaisesti uusi virusmuunnos omikron
- Varautuminen on riskien hallintaa
- Tavoite edelleen välttää hätäjarrun käyttöönotto
- Lähikontaktien vähentäminen olennaista sekä muut tutut yksilötason toimet
- Tilanne, että hallitukselle esitetyt toimenpiteet eivät riittäviä
- Matalan riskin tilaisuudet välittömään valmisteluun
  - THL riskitaulukon päivitys
  - Alueiden aktiivinen ohjaus
- Testausta ja jäljitystä lisättävä ja tehostettava
- Uuden rokotusstrategian toimeenpano
- Harkintaan sisärajavälvönnön palauttaminen

Katsaus COVID-19-potilaiden tehohoitoon

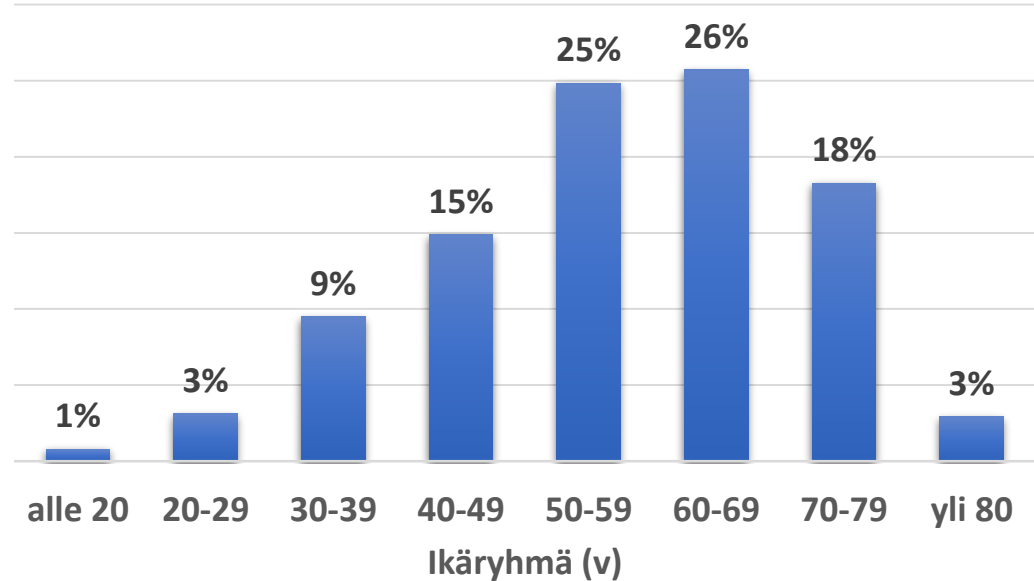
Lähteet:

Tehohoidon koordinoiva toimisto, KYS

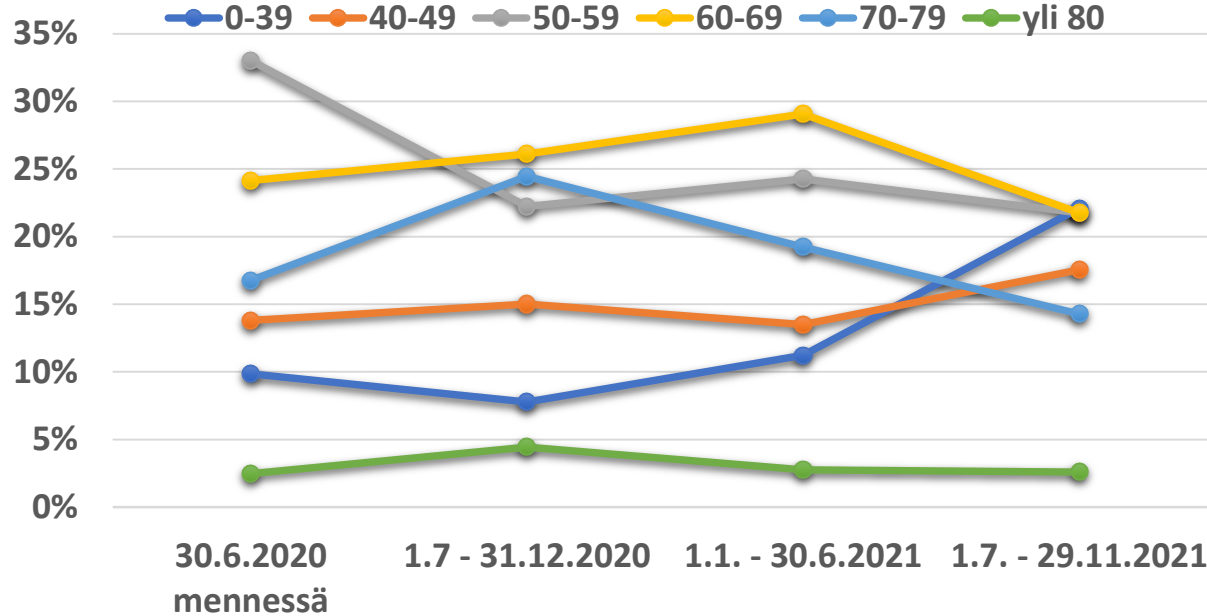
Tehohoidon kansallinen laatuhanke Tehohoitokonsortio
(raporttien tuottajana BM-ICU-palvelu / TietoEvry)

29.11.2021 mennessä teho-osastoilla on hoidettu

- 1238 COVID-19-positiiviseksi varmistettua henkilöä
- 1470 tehohoitojaksoa
- 67 % miehiä
- keski-ikä 57 v

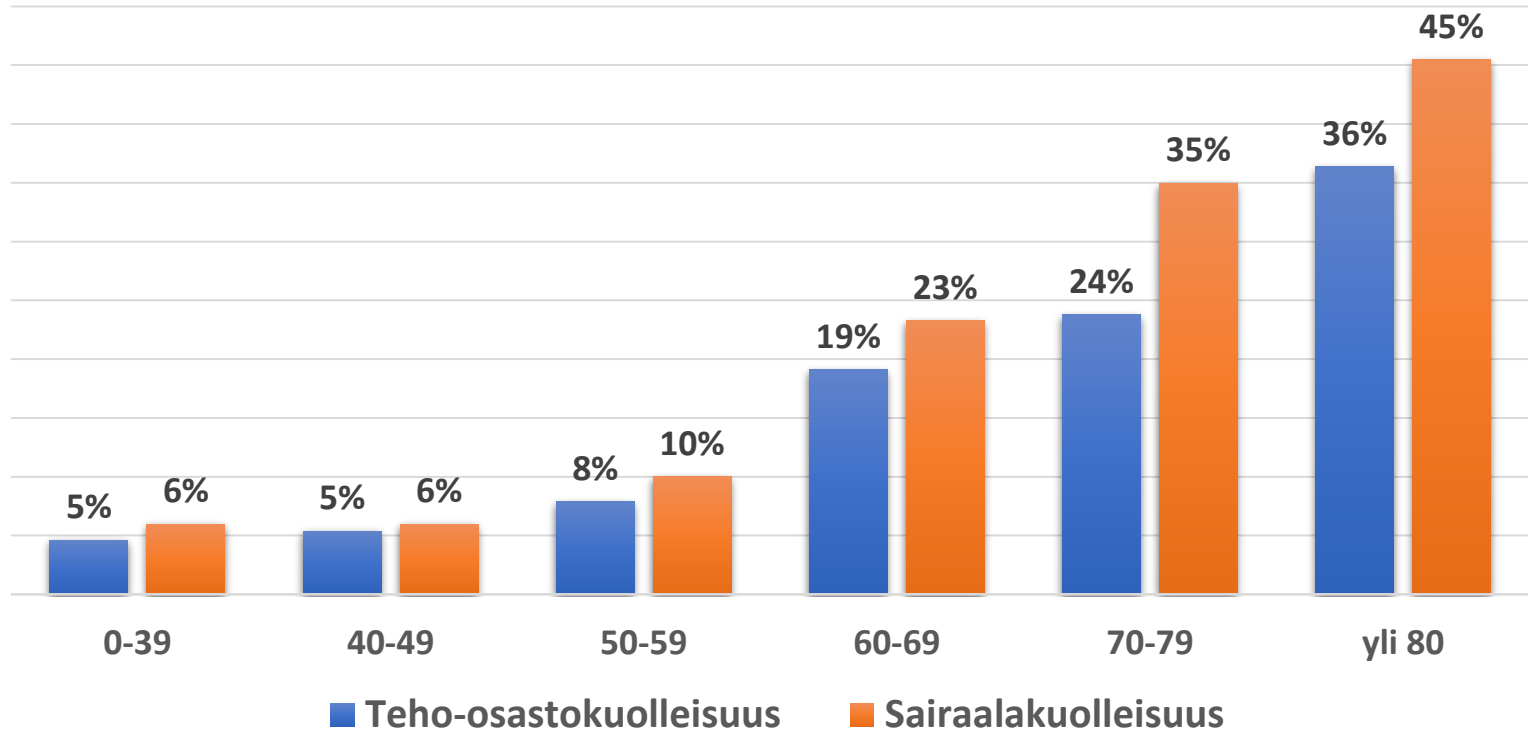
Ikäjakauma on muuttunut

- < 40-vuotiaiden osuus on noussut aiempaa suuremmaksi

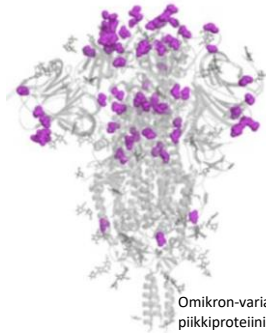
- Tehohoidon keskimääräinen pituus 11 vrk
- 75 % on saanut hengityslaittehoitoa
- 38 % on hoidettu vatsa-asennossa vaikean happeutumishäiriön vuoksi
- Suonensisäistä verenkiertoa tukevaa lääkehoitoa on saanut 59 %
- Munuaisten korvaushoitoa (dialyysihoito) on saanut 5 %

- Tehohoidossa olleista COVID-19-potilaista 14 % on menehtynyt teho-osastolla ja yhteensä 18 % kyseisen sairaalahoitojakson aikana.

Omikron – variantti - mitä siitä tiedetään (1.12.2021)

2.12.2021

Olli Vapalahti

LT, Zoonosivirologian professori
Kliinisen mikrobiologian erikoislääkäri

- Virologian osasto
- Eläinlääket. Biotieteiden osasto
- Viruszoonosien tutkimusyksikkö

Helsingin yliopisto

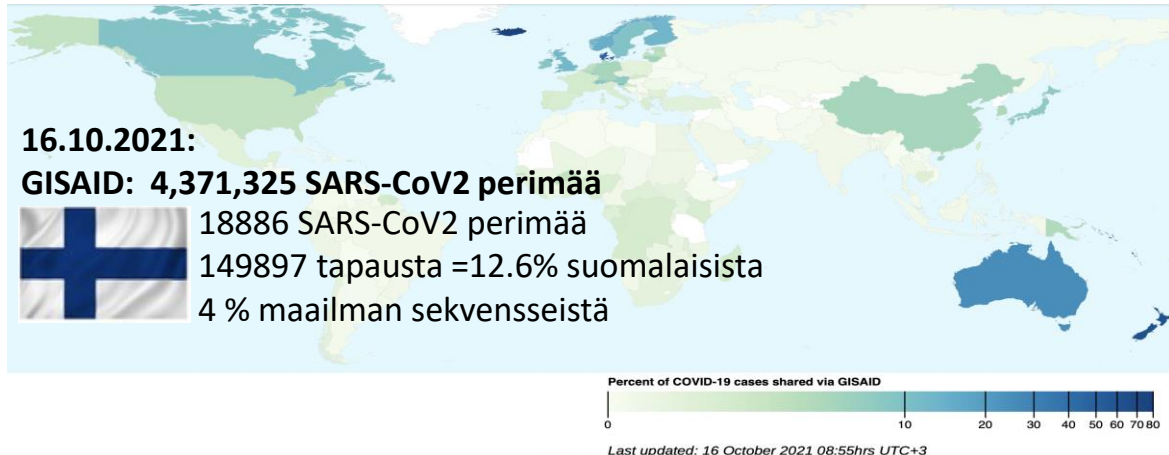
HUSLAB/ HUH, Diagnostic Center

HY – Viruszoonosien tutkimusyksikkö

Teemu Smura, Tarja Sironen, Ravi Kant,
Phuoc Truong Nguyen, Ilya Plyusnin et al
THL, FIMM, HUSLAB

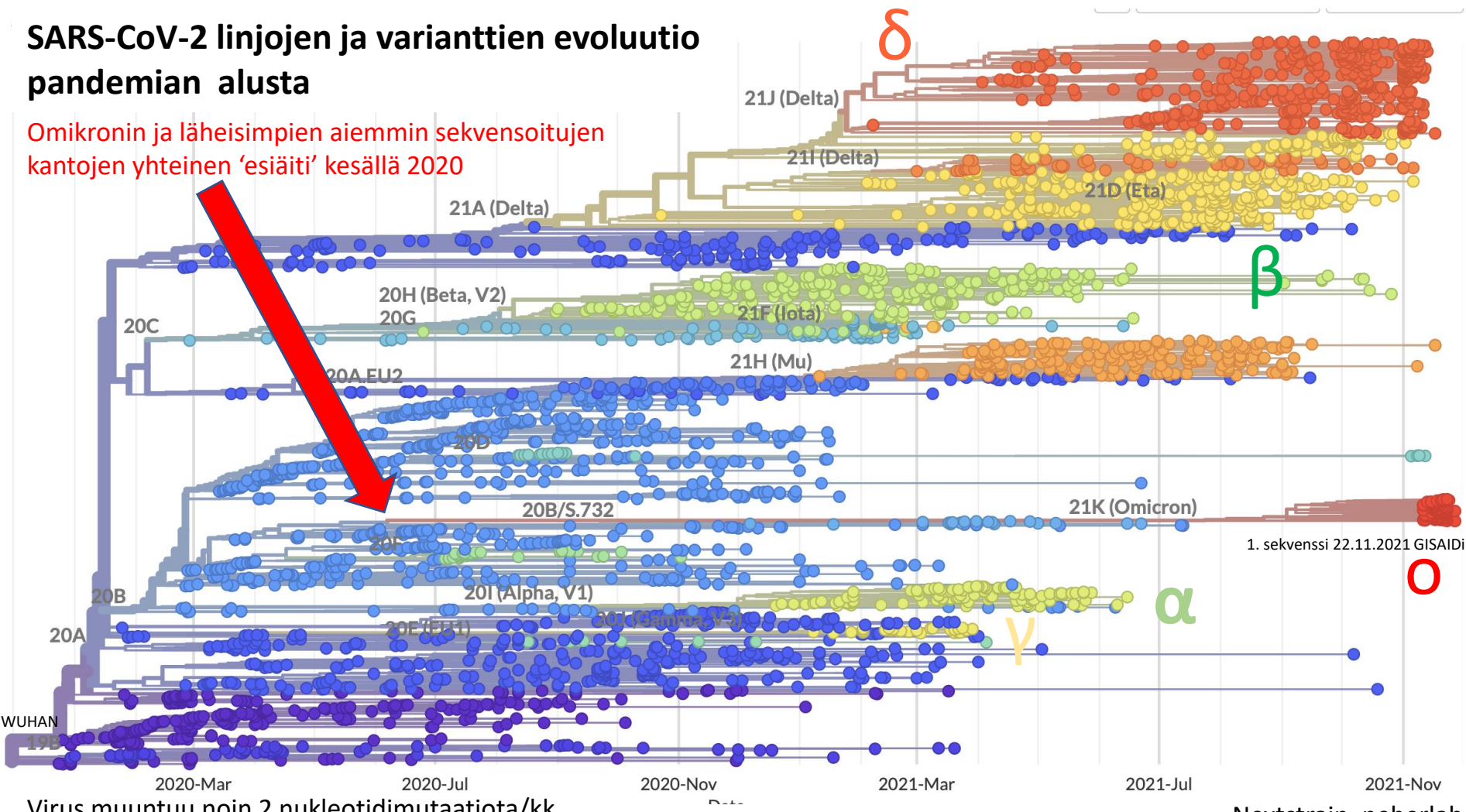
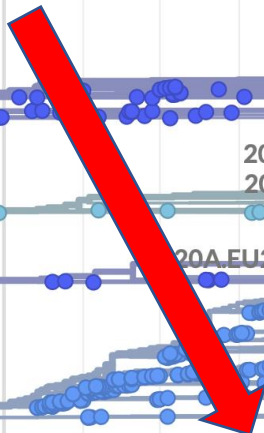
BMC Bioinformatics

Maailmassa 11/2021 sekvensoitu yli 5 miljoonaa SARS-CoV-2 perimää

SARS-CoV-2 linjojen ja varianttien evoluutio pandemian alusta

Omikronin ja läheisimpien aiemmin sekvensoitujen kantojen yhteinen 'esiäiti' kesällä 2020

1. sekvenssi 22.11.2021 GISAIDiin

O

α

γ

β

δ

Virus muuntuu noin 2 nukleotidimutaatiota/kk

Nextstrain. neherlab

Mistä omikron on peräisin?

Ei sukua muille tunnetuille varianteille; hypoteeseja:

- 1) Kehittynyt ja kiertänyt katveessa 1.5 vuotta (epätodennäköistä yksinään?)
- 2) Immuunivajaan henkilön/-iden pitkittyneessä infektiossa
- 3) Lajisiirtymistä (ihminen—> muu nisäkäs→ ihminen?)

Viime aikoina levinnyt vahvasti (alkaen 10/2021?) Etelä-Afrikassa, esiintyy eri puolilla Afrikkaa

- Etelä-Afrikassa sekvensoidaan Afrikan mittakaavassa runsaasti, aktiivista ja korkeatasoista tutkimusta
- Mahdollisesti kehittynyt muualla, havaittu ensin Botswanassa ja Etelä-Afrikassa

Uudet mutaatiot VOCeissa

- Rakennekuvissa varianttien spike proteiini (x3)
ja sille ominaiset mutaatiot

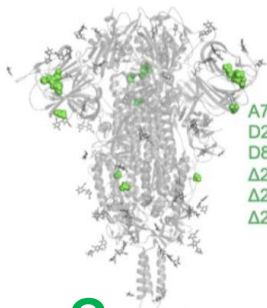
antigenin spike
mutations in alpha
variant

A570D
D1118H
S982A
T716I

α

Alpha
(11)

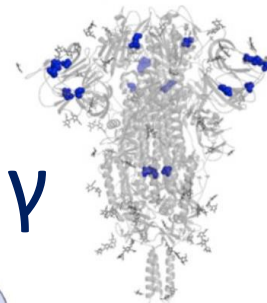
6 unique spike mutations
in beta variant

A701V
D215G
D80A
 Δ 241
 Δ 242
 Δ 243

β

Beta
(10)

8 unique spike mutations
in gamma variant

D138Y
K417T
L18F
P26S
R190S
T1027I
T20N
V1176F

γ

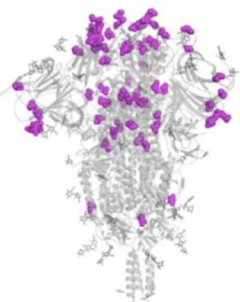
Gamma
(12)

γ

omega variant
26 unique spike mutations
in B.1.1.529 variant

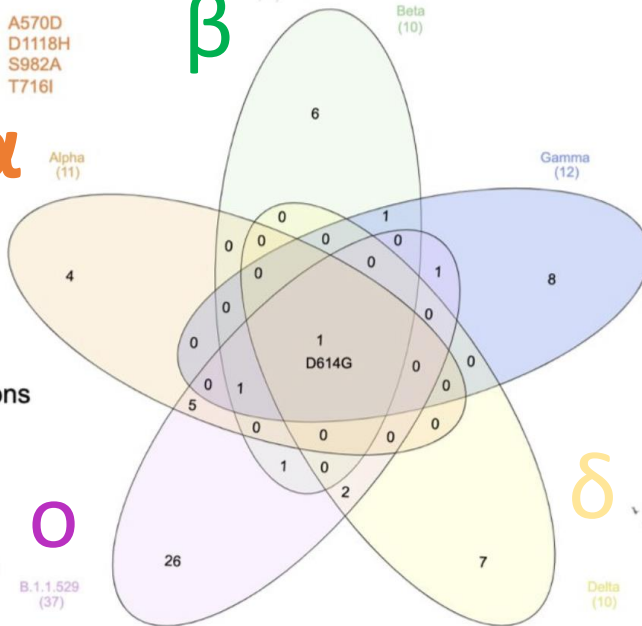
A67V
D796Y
E484A
G339D
G446S
G496S
L212I
L981F
N440K
N679K
N764K
N856K
ins214EPE

N969K
Q493K
Q498R
Q954H
S371L
S373P
S375F
S477N
T547K
T95I
Y505H
delta143
delta211

ω

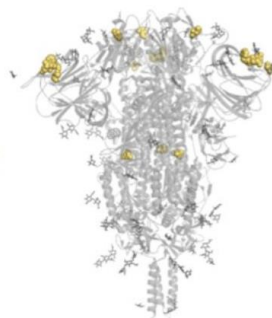
B.1.1.529
(37)

δ

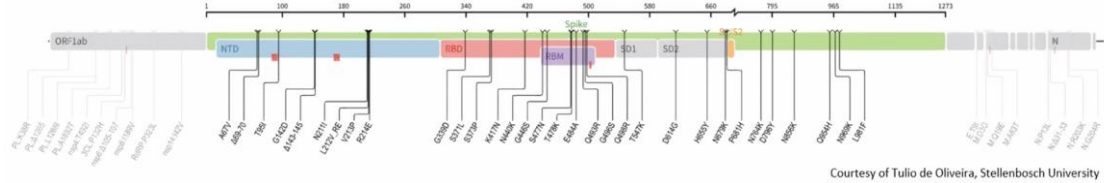
Delta
(10)

10 unique spike mutations
in delta variant

D950N
E156G
L452R
P681R
T19R
 Δ 157
 Δ 158

Omikronin mutaatiot

Määrä:

- 50 aminohappomutaatiota koko genomissa
- >35 aminohappomutaatiota piikkiproteiinissa, 10 reseptoria sitovassa osassa
- Vrt. *delta*: 10 mutaatiota piikkiproteiinissa, 2 reseptoria sitovassa osassa

Sijainti:

- Vasta-aineita sitovilla alueilla → todennäköisesti väistää immunitettia
  - *Mutta vain pieni osa soluimmunitetin tunnistamista alueista muuntunut*
- Reseptoria sitovalla alueella → mahdollisesti tarttuu paremmin
- Piikkiproteiinin furiinin pilkkomiskohdassa → mahd. herkemmin soluun
- Suuri osa aivan uusia → ?
- Luontaiseen immunitettiin ja infektiivisyyteen vaikuttavia muutoksia muissa kuin piikkiproteiinissa

Yksi deleetioista aiheuttaa ns. S-geeni-negatiivisuuden → helppo seuloa yksinkertaisella PCR-testillä
- Tätä esiintyy myös harvoin deltavariantilla... (→ sekvensointi)

omikron

- Väistääkö immuniteettia – minkä verran
- Tartuuko paremmin
- Onko taudinkuvassa tai vakavuudessa eroa

- Perimästä voidaan tehdä päätelmiä/arveluita, mutta vastauksiin tarvitaan
  - Laboratoriokokeita: mm. neutralisaatiotestejä
    - virus pitää eristää soluviljelmissä tai syntetisoida 'pseudo'viruksen ainekset
    - > estävätkö rokotettujen/sairastuneiden vasta-aineet viruksen kasvua soluviljelmässä?
    - 2-3 viikkoa
  - Epidemiologista/kliinistä dataa riittävän suuresta tapausmäärästä
    - Tapausmäärien mahd. kasvu + riittävästi aikaa → tietoa leviämiskyvystä, vakavuudesta, rokotusten tehosta vakavaa tautia vastaan eri ikäluokissa, rokotustaustalla ja olosuhteissa
    - viikkoja (alustavaa tietoa jo aiemmin)
    - todennäköisesti rokotetun ja rokotteen saaneen suoja infektiolta vähentynyt mutta suoja vakavalta taudilta (soluimmuniteetti) ei välttämättä paljoo

Omikronin leviäminen

1) Etelä-Afrikassa s-geenideleetion *osuus* pos. näytteistä lisääntynyt voimakkaasti

2) Havaintoja monista maista matkustajista mutta myös ilman yhteyttä matkustamiseen - lista maista kasvaa

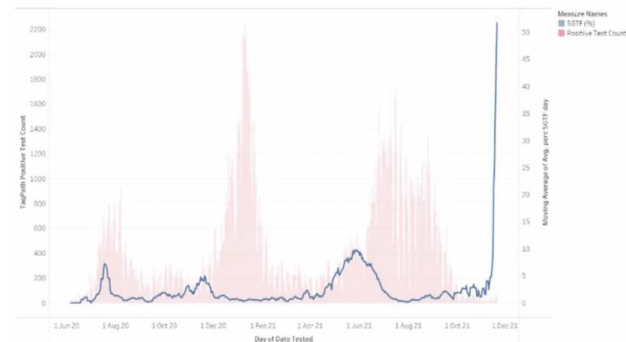

Figure 9: S-gene dropout (%) of cases with high VL (Ct value<30 for ORF or N gene). The red bars are the number of tests reporting the presence of SARS-CoV-2 (daily) on the TaqPath assay. The solid blue line is the moving median of S-gene dropout (%).

*Current (end of Nov '21) dramatically increasing trend in the proportion of SGTF (Ct value<30 for ORF or N gene)

Courtesy of Lesley Scot and SA NHLS Team

1.12: Australia 7, Itävalta, Belgia, Botswana 19, Brasilia 2, Kanada 6, Tsekki, Tanska 4, Ranska, Saksa 9, Israel 4, Italia 9, Japani 2, Hollanti 16, Nigeria 3, Norja 3, Portugal 13, Saudi Arabia, Etela-Afrikka 77, Espanja 2, Ruotsi 3, UK 22.

Pohdintaa

- Uusien varianttien syntyminen oletettavaa, jatkuvaa “normaalia” evoluutiota, omikronin muutokset kuitenkin runsaita, outoja, ja tapahtuneet 1.5 v piilossa
- Leviämisen rajoittaminen matkustusrajoituksin, testauksen ja jäljityksen tehostamisella voi *hidastaa* uuden variantin leviämistä: mihin aika käytetään?
  - uusista varianteista raportoivien maiden rankaiseminen voi vähentää avoimen tiedon jakamista jatkossa
- Viruksen **perimän** määrittäminen nopeaa ja variantti havaittu kohtuullisen ajoissa → poikkeuksellinen perimä ja alustava tieto viittaa suurempaan tarttuvuuteen ja kykyyn väistää suojaa infektiolta → kolmessa päivässä WHO:n ”variant of concern”
  - muu tieto kertyy hitaammin ja vasta lähiviikkojen kehitys ja kertyvät tutkimustulokset kertovat mikä on perimän **ilmiasu**
- ”Tuntemattoman uhkan” (omikron) ohella tunnettu uhka (delta) jo riittävän iso ongelma: Samat kontrollitoimet tärkeitä ja käyttökelpoisia → hyvä rokotuskattavuus (mahdollinen tarve rokotteen päivittämiselle selviää myöhemmin)

STM:n ja THL:n

TILANNEKATSAUS
KORONAVIRUS-
TILANTEESTA

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET